

Rapport Internkontroll 2017

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Risker mot målen	3
1.1 Medborgare har förtroende för våra verksamheter	3
1.2 Alla barn och elever utmanas och klarar sin utbildning.....	3
1.3 Utbildning Gävles verksamheter ger likvärdiga förutsättningar	4
1.4 Utbildning Gävles medarbetare utmanar och leder barn och elever mot högre måluppfyllelse.....	6
1.5 Utbildning Gävles chefer leder medarbetare mot goda resultat	6
1.6 Utbildning Gävle utvecklar ständigt sina verksamheter	7
1.7 Utbildning Gävles organisation är resurseffektiv	8
2 Övriga riskområden	9
2.1 Finansiell rapportering	9
2.2 Efterlevnad av externa och interna regelverk	10
2.3 Gemensamma system	11

1 Risker mot målen

1.1 Medborgare har förtroende för våra verksamheter

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Ej tillgänglig information	Säkerställa korrekt och tillgänglig information	 Mindre avvikelser	<p>Kontroll har skett 3 ggr via sidansvariga. Eventuella felaktigheter eller uppdateringar justeras kontinuerligt. I samband med övergång till nya gavle.se görs löpande översyn av samtliga sidor. Översättningar har ökat beträffande det finska språket. Översyn av vilken gemensam övergripande information som ska översättas till bland annat arabiska, tigrinja, somaliska och engelska pågår. Sker i samband med övergång till nya gavle.se.</p>	

1.2 Alla barn och elever utmanas och klarar sin utbildning

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Ökande klyftor mellan flickors och pojkars resultat	Säkerställa att insatser görs för att höja pojkars resultat	 Större avvikelser	<p>Kontroll har skett om det finns operativa mål och aktiviteter kring pojkars resultat på skolor med stora betygsskillnader mellan pojkar och flickor. Vid jämförelsen har medelmeritvärdet använts. I årskurs 6 har Hedesunda, Lillhagen, Ludvigsberg, Nynäs, Staffansskolan, Strömsbro, Sörby och Ytterharnäs en större betygsskillnad mellan könen än kommunsnittet. Det är endast Hedesunda som har dokumenterade mål och aktiviteter för att höja pojkarnas resultat.</p> <p>I årskurs 9 har Bergby, Stora Sätra, Solängen och Vallback en större betygsskillnad mellan könen än kommunsnittet. Solängsskolan har dokumenterat mål och aktiviteter för att höja pojkarnas resultat.</p>	

1.3 Utbildning Gävles verksamheter ger likvärdiga förutsättningar

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
<p>■ Brister i det systematiska kvalitetsarbetet med elevhälsan</p>	<p>Säkerställa att elevhälsoarbetet i verksamheten och på huvudmannanivå ingår i det systematiska kvalitetsarbetet</p>	<p>■ Större avvikelser</p>	<p>Uppföljningen i Stratsys visar att det finns dokumentation kring elevhälsans arbete och insatser på Borgarskolan och Staffansskolan.</p>	
<p>■ Risk att nyanlända barn/elever inte når målen för utbildningen</p>	<p>Säkerställa att kartläggningen av nyanlända elever används</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>	<p>Uppföljning har skett utifrån ett antal (7) inskrivningsdokument/kartläggning. Uppföljningen har skett via telefonintervjuer samt kontroll av dokumentationen i Procapita.</p> <p>Uppföljningen visar att mottagande skolor har följt rekommendationen för årskursplacering för samtliga elever. Beslut om studiehandedning har inte fattats för samtliga elever trots att behovet finns. Det som uppges som anledning är svårigheter att få fram handledare i vissa språk. Få skolledare har fattat beslut om prioriterad timplan för eleverna. Med något undantag genomförs ingen kartläggning steg 3. Uppföljningen visar att det är elever i åk 7-9 som delvis går i förberedelseklass. De yngre eleverna undervisas några få timmar utanför klassen.</p>	
<p>■ Alla elever får inte det stöd de behöver</p>	<p>Säkerställa att elevhälsogången fungerar</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>	<p>Uppföljning har skett regelbundet i ledningsgruppen för grundskoleutbildning. Det är svårt att göra objektiva bedömningar baserade på uppföljningsbara fakta. Den gemensamma bedömningen i gruppen är att medlen fördelas likvärdigt.</p>	
	<p>Säkerställa att verktyg för resultatuppföljning används även för extra anpassningar och åtgärdsprogram</p>	<p>■ Större avvikelser</p>	<p>Uppföljningen visade att det fanns dokumentation av extra anpassningar på 1 av 10 inskickade resultatuppföljningar för vårterminen 2017. Många skolor har återanvänt gamla mallar där de nya kolumnerna för extra anpassningar och åtgärdsprogram inte finns med. Ytterligare informationsinsatser och implementering behövs.</p>	

	<p>Säkerställa åtgärdsprogrammens kvalitet</p>	<p> Större avvikelse</p>	<p>Via stickprov har elever med låg måluppfyllelse valts ut och åtgärdsprogram från grundskola och gymnasieskola begärts in. För gymnasieskolan finns ingen registrering av åtgärdsprogram i elevregistreringssystemet. Därför har 16 elever med F i flera ämnen valts ut på de tre gymnasieskolorna. Uppföljningen visade att det endast fanns 1 åtgärdsprogram upprättat. Underlaget är för litet för att det ska gå att bedöma om åtgärdsprogrammen håller den kvalitet som kontrollmomentet ska säkerställa.</p> <p>För grundskolan har 10 elever med åtgärdsprogram registrerade i Procapita valts ut. 9 av 10 åtgärdsprogram har skickats in. Eleverna finns fördelade på samtliga rektorsområden inom grundskolan. Genomgången visade att det finns stora kvalitativa skillnader i de upprättande åtgärdsprogrammen. Det finns tydliga brister i flertalet av åtgärdsprogrammen utifrån de olika kontrollpunkterna.</p> <p>Exempel på brister: Beskrivningarna av elevens behov av stöd är inte tydliga. Åtgärder är inte alltid konkret beskriva vilket försvårar utvärderingen av åtgärder. I de granskade åtgärdsprogrammen framgår sällan på vilket sätt som det egna arbetssättet (åtgärden) är effektivt eller om den måste förändras för att eleven ska ges förutsättningar att utvecklas i riktning mot kunskapsmålen. Eleven och elevens vårdnadshavare behöver på ett bättre sätt ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram ska utarbetas.</p>	
--	--	---	--	--

1.4 Utbildning Gävles medarbetare utmanar och leder barn och elever mot högre måluppfyllelse

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
<p> Brist på personal med rätt kompetens</p>	<p>Säkerställa rätt kompetens på vår personal.</p>	<p> Mindre avvikelse</p>	<p>Stickprovskontroll har gjorts på fyra grundskolor och en gymnasieskola. I grundskolan arbetade 76 % av lärarna endast i ämnen de var behöriga i, 5 % undervisade i ett ämne som de inte har behörighet i, 20 % hade inte behörighet i två eller fler ämnen. I gymnasieskolan hade 86 % av lärarna behörighet i alla ämnen de arbetade i, resten var inte behöriga i ett ämne.</p> <p>Varje år genomförs en tjänsteplanering där verksamheterna ser över sin organisation och rapporterar in eventuell övertalighet till förvaltningens HR-stöd, som matchar kompetensen mot vakanser</p>	

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
			inom förvaltningen. Innan eventuell övertalighet rapporteras in samordnar varje område sin kompetens. Denna process görs även löpande under året. Inför 2018 införs ett nytt, gemensamt stöd för resursplanering, som ytterligare ska underlätta samordning och matchning av kompetens.	

1.5 Utbildning Gävles chefer leder medarbetare mot goda resultat

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Brist på chefer med rätt kompetens	Säkerställa en kvalitativ rekryteringsprocess	 Mindre avvikelse	<p>Chefsrekryteringar har genomförts med hjälp av det centrala rekryteringsstödet.</p> <p>Under året har insatser gjorts bland annat för att förbättra arbetsmiljön för chefer och medel har tillförts för chefsförstärkningar. En resursrektor/förskolechef har rekryterats.</p> <p>I en jämförelse med jämförbara kommuner visar kartläggningen att Utbildning Gävle har konkurrenskraftiga löner för chefer. Utbildning Gävle är varken löneledande eller har den lägsta medianlönen.</p> <p>Någon strukturerad uppföljning har inte gjorts när någon chef tackat nej till erbjudet arbete. Den stora utmaningen är att hitta sökande med rätt profil till chefstjänsterna.</p>	

1.6 Utbildning Gävle utvecklar ständigt sina verksamheter

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Brister i det systematiska kvalitetsarbetet	Säkerställa att alla skolformer och avdelningar genomför det systematiska kvalitetsarbetet i enlighet med gällande modell	 Större avvikelse	<p>Kontrollen visar att 15 av 17 enheter har mål, framgångsfaktorer och aktiviteter i Stratsys.</p> <p>Kontrollen visar att 2 av 17 utvalda enheter genomfört samtliga uppföljningar av operativa mål och aktiviteter i Stratsys för delår 1, delår 2 samt för årsredovisningen 2017. 10 av 17 enheter har genomfört minst en uppföljning av både operativa mål och aktiviteter under 2017. För enheter där det skett chefsbyte under slutet av 2016 och under 2017 har verksamhetsplanen omarbetats</p>	 Riktat processtöd till verksamheter som inte har ett dokumenterat kvalitetsarbete

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
			och nya operativa mål och aktiviteter tagits fram. Detta innebär att det uppstår ett tidsglapp mellan tidigare verksamhetsplan och uppföljningen av den nya planen. Av den anledningen saknas uppföljningen för något eller några av delårsredovisningarna.	
	Säkerställa att verksamheter med bristande dokumentation av systematiskt kvalitetsarbete får stöd	◆ Mindre avvikelser	<p>Processtöd i systematiskt kvalitetsarbete och analys har givits till ledningsgrupper och enskilda skolledare i alla skolformer.</p> <p>På huvudman- och skolnivå har analysarbetet utvecklats genom att enhetligt analysunderlaget har använts vid resultatdialoger i grundskole- och gymnasieutbildningen. Förutsättningar, kunskaps- och värdegrundsresultat har sammanställts i Power BI, vilket underlättat analyser på olika nivåer.</p> <p>I samarbete med Stratsys har ett arbete startats för att utveckla och förenkla det systematiska kvalitetsarbetet för verksamheterna inom förskola, grundskole- och gymnasieutbildning.</p>	
■ Att insätta resurser, satsningar och insatser inte ger avsedd effekt	Säkerställa att utgångsläge och förväntade effekter finns beskrivna för satsningar och insatser	◆ Mindre avvikelser	Kontrollmomentet omfattar insatser för digitalisering, NTA och extra medel till skolor med låg måluppfyllelse. För digitaliseringsprojektet har mätningar genomförts för att få ett utgångsvärde som senare ska följas upp. För NTA finns förväntade effekter, men tydliga utgångsvärden saknas. För skolor med låg måluppfyllelse finns beskriva förbättringsområden och utgångsvärde på ett par av skolorna, men saknas på några andra.	

1.7 Utbildning Gävles organisation är resurseffektiv

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
■ Brister i redovisning och underlag för ekonomisk uppföljning. Brister i prognosförmåga.	Säkerställa tillförlitliga prognoser på alla nivåer i verksamheten		<p>Träffsäkerheten i prognosarbetet har under 2017 varit skiftande. En förbättring bedöms jämfört med föregående år. Mall och tidplan för månadsrapportering och prognos används och följs. Uppföljningsmöten med analys av resultat och prognos med budgetansvariga chefer har genomförts enligt tidplan och fastslagen rutin. Ekonom har deltagit med respektive skolforms ledningsgrupp efter månadsprognos för ökad dialog och genomgång. Arbetet med kvalitetssäkrad redovisning har utvecklats. En rutin för periodisering och bokföring vid månadsbokslut finns framtagna och följs. Stort fokus har lagts på</p>	

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
			en kvalitetssäkrad budget. Fortsatt arbete har lagts på information och utbildning av budgetanvisningar till rektorer, förskolechefer och intendentier/skoladministratörer.	
 Brist på lokaler	Säkerställa en strategisk lokalplanering	 Mindre avvikelser	Nämnden beslutar årligen om en lokalresursplan som utgör ett strategiskt dokument för lokalplaneringen på kort och lång sikt. Lokalresursplanen beskriver bland annat årshjul för samverkan, processer och ansvar. Under året har samverkan med kommunledningskontoret, GFAB och Samhällsbyggnad Gävle fortsatt utvecklas. Inför 2018 tas ytterligare ett grepp om lokalplaneringen i samverkan med GFAB.	

2 Övriga riskområden

Riskområde:

2.1 Finansiell rapportering

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Manuella utbetalningar	 Minimera antalet manuella utbetalningar samt säkerställa korrekt hantering av nödvändiga manuella utbetalningar	 Mindre avvikelser	Antalet manuella utbetalningar har minskat 2017. Nya skärpta rutiner har införts för ökad kontroll och som begränsar möjligheten för manuella utbetalningarna. Utbetalningar till fristående huvudmän har styrts om till elektroniskt flöde. Internkontrollunderlag och möten med kommunledningskontoret (KLK) under året för att ytterligare utveckla säkerheten och rutinen kring manuella utbetalningar. Från 2018 har attesträtten för manuella utbetalningar begränsats till ett fåtal inom förvaltningen för ytterligare säkerhet.	
 Hantering av inköpskort	 Kontroll av hur inköpskort används, attest och underlag	 Mindre avvikelser	En tydlig rutin för inköpskort finns och har kommunicerats till alla kortinnehavare och chefer. Under 2017 har löpande stickprov gjorts av inköp via inköpskort. Kontrollen har visat på ett antal brister som rapporterats till kortinnehavaren samt chef. Bristerna har rättats i de fall brister noterats. Stickproven visar att antalet brister/anmärkningar under 2017 har minskat. Ökad efterlevnad	

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
			kan noteras. Antalet inköpskort har under 2017 minskat med 20 %.	
 Risk för brister i uppföljning av debiterade taxor fritidshem/fritidsklubb	 Säkerställa processen kring uppföljning av antal elever i fritidshem och fritidsklubb	 Inte kontrollerat	Avvikelserna har varit små och hanterats under året. Från 2018 centraliseras uppföljningen av taxor i både fritidshem och fritidsklubb.	
 Representation	 Kontroll av representation skostnader	 Mindre avvikelse	Riktlinjer för representation och redovisningen av representationskostnader har tagits fram samt kommunicerats i organisationen och på intranätet (Ankaret). En rutin för stickprov har tagits fram. Stickprov visar på brister gällande redovisningen av moms, syfte och deltagarförteckning. I de fall brister noterats har dessa meddelats berörda för rättning. Inga oegentligheter.	
 Avtalstrohet (inköp sker enligt avtal)	 Säkerställ inköp enligt avtal	 Inte kontrollerat	Stickprov och internkontrollunderlag för nämnderna tas fram av kommunledningskontorets (KLK) inköpsavdelning. Inga stickprov och kontroller har genomförts under 2017. KLK planerar under våren 2018 ta fram en kommungemensam rutin för internkontroll av inköp. Första mätningen enligt den nya rutinen för nämnderna planeras utföras av KLK i augusti för kvartal 1 och 2 budgetåret 2018.	

Riskområde:

2.2 Efterlevnad av externa och interna regelverk

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Risk att felaktiga behörigheter ges ut/ändras/avslutas	 Säkerställa korrekt/uppdaterad behörighetsadministration	 Mindre avvikelse	<p>Det finns fortfarande brister i rapportering från chefer vid förändringar av behörigheter. Framför allt handlar det om avslut av behörigheter. Systematiska kontroller görs av systemansvarig och avslut görs av behörigheter i förekommande fall.</p> <p>En automatisering av hanteringen skulle vara önskvärd och kan eventuellt göras via masterdataprojektet.</p>	

Riskområde:

2.3 Gemensamma system

Risker	Kontrollmoment	Resultat	Senaste kommentar	Aktiviteter
 Underutnyttjande av befintliga system	 Säkerställa att olika system används optimalt och som stöd för kärnprocesserna	 Inte kontrollerat	Eftersom masterdataprojektet har pågått under 2017 har kontroll inte genomförts.	